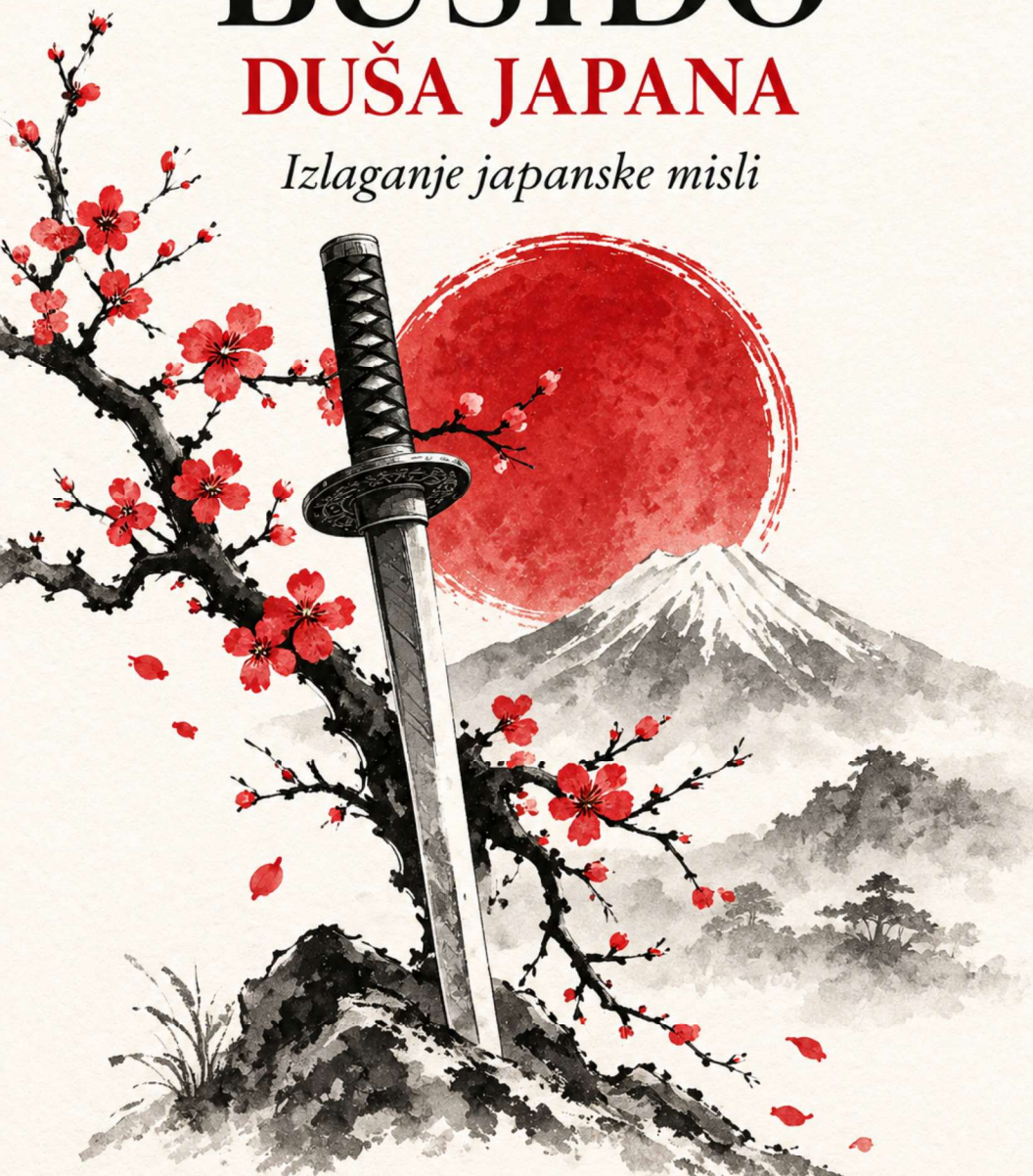

Inazo Nitobe

BUŠIDO

DUŠA JAPANA

Izlaganje japanske misli

Prevod sa originalnog engleskog jezika prema izdanju:
Inazo Nitobe,
Bushido: The Soul of Japan:
An Exposition of Japanese Thought,
Tenth Revised Edition, G. P. Putnam's Sons, New York and
London, 1905.

Prevod sa engleskog na srpski: Sašo Kuzmanovski
Urednik: Nataša Dančevska
Lektor: Vera Todorović
Korice i priprema za štampu: Sašo Kuzmanovski
Štampa: Studentski servis, 1000 Skoplje, 2026
Izdavač: Ikona, bul. Partizanski odredi br. 9, Skoplje
Tiraž: 500

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент
Охридски", Скопје

355.13(520)

NITOBE, Inazo

Bušido: duša Japana – : izlaganje japanske misli / Inazo Nitobe ;
[prevod sa engleskog na srpski Sašo Kuzmanovski]. - Скопје : Ikona,
2026. - 100 стр. ; 20 см

Преведено според: Bushido: The Soul of Japan ; An Exposition of
Japanese Thought / Inazo Nitobe. - Фусноти кон текстот

ISBN 978-608-286-021-3

а) Бушидо
COBISS.MK-ID 69742341

SADRŽAJ:

PREDGOVOR	5
PREDGOVOR DESETOM, REVIDIRANOM IZDANJU	7
PRVI SVITAK 上卷 (<i>jōkan</i>).....	9
Opšta razmatranja.....	11
Obrazovanje	13
Dužnost prema roditeljima	15
Načela ratnika	17
Ne zaboravljaj borbu	19
Monasi i ratnici	20
Ispravno i pogrešno.....	24
Hrabri	27
Učtivost i poštovanje.....	29
Veština jahanja.....	32
Vojna i borbena načela	35
DRUGI SVITAK 中卷 (<i>chūkan</i>).....	39
Upravljanje domom	41
Rođaci	42
Štedljivost.....	44
Gradnja kuće	46
Vojna oprema.....	47
Oprema za pratiocę.....	49
Ratnici	50
Osećaj časti i stida	51

Izbor prijatelja	52
Prijateljski odnosi	53
Prekid odnosa	55
Čast	56
Hvalisanje i ogovaranje	58
Putovanje	59
Upozorenje protiv ogovaranja.....	61
Starateljstvo (<i>jindai</i>)	62
Suočavanje sa smrću	64
 TREĆI SVITAK 下巻 (<i>gekan</i>)	 67
Služba	69
Vazalstvo	71
Vojna služba	74
Obazrivost	76
Odlučnost u govoru	77
Porodično poreklo.....	79
Pratnja.....	80
Službenici	81
Pozajmljeni i ukradeni autoritet.....	83
Iznuđivanje	86
Nadglednici i nadzornici	88
Lenjost.....	89
Postupanje u vanrednim okolnostima	91
Ispoljavanje svojih stavova	92
Umreti odano.....	93
Uglađenost.....	97

PREDGOVOR

Pre otprilike deset godina, dok sam nekoliko dana boravio kod uglednog belgijskog pravnika, pokojnog gospodina de Laveleyea, naš razgovor skrenuo je na temu religije.

„Hoćete li da kažete“, upitao me je uvaženi profesor, „da u vašim školama nema verske nastave?“

Kada sam mu odgovorio da je nema, iznenada je zastao u čudu i glasom koji neću lako zaboraviti ponovio:

„Nema religije! Kako onda pružate moralno obrazovanje?“

To pitanje me je tada zateklo i nisam mogao odmah da odgovorim, jer moralne pouke koje sam primio u detinjstvu nisu bile davane u školama. Tek kada sam počeo da analiziram različite elemente koji su oblikovali moje predstave o dobru i zlu, shvatio sam da je upravo Bušido udahnuo te predstave u mene.

Neposredan povod za ovu malu knjigu dugujem čestim pitanjima moje supruge o razlozima zbog kojih u Japanu preovlađuju određene ideje i običaji.

Pokušavajući da odgovorim gospodinu de Laveleyeu i svojoj supruzi, otkrio sam da bi bez razumevanja feudalizma i Bušida moralne ideje današnjeg Japana ostale zapečaćena knjiga.

Koristeći prednost dugog bolovanja, složio sam, sada redom kojim ih predstavljam čitaocima, neke od odgovora koje sam davao tokom naših kućnih razgovora. Oni se uglavnom sastoje od onoga što sam u mladosti slušao i učio, u vreme kada je feudalizam još bio na snazi.

Između Lafkadija Herna i gospođe Hju Frejzer s jedne strane, i ser Ernesta Satoua i profesora Čemberlena s druge, zaista je obeshrabrujuće pisati o Japanu na engleskom jeziku. Jedina moja prednost u odnosu na njih jeste to što mogu da zauzmem položaj

čovaka koji lično brani svoju stvar, dok su ovi istaknuti pisci, u najboljem slučaju, njeni zastupnici i advokati. Često sam pomišljao: „Kada bih imao njihov dar za jezik, izložio bih stvar Japana mnogo rečitije!“ Ali onaj ko govori pozajmljenim jezikom treba da bude zahvalan ako uspe makar da bude razumljiv.

Kroz čitavo izlaganje nastojao sam da svoje tvrdnje ilustrujem odgovarajućim primerima iz evropske istorije i književnosti, verujući da će oni pomoći da predmet bude bliži i razumljiviji stranim čitaocima.

Ako bi se učinilo da neke moje napomene o verskim pitanjima i verskim delatnicima zvuče omalovažavajuće, nadam se da moj odnos prema samom hrišćanstvu neće biti doveden u pitanje. Malo razumevanja imam za crkvene metode i forme koje zaklanjaju Hristovo učenje, a ne za samo učenje. Verujem u religiju koju je On propovedao i koja nam je prenetu u Novom zavetu, kao i u zakon zapisan u srcu. Verujem, osim toga, da je Bog sa svakim narodom i nacijom sklopio zavet koji bi se mogao nazvati „starim“ – bilo da je reč o neznabošcu ili Jevrejину, hrišćaninu ili paganu. Što se tiče ostatka mojih teoloških pogleda, nema potrebe da njima iskušavam strpljenje čitalaca.

Na kraju ovog predgovora želim da izrazim zahvalnost svojoj prijateljici Ani C. Hartšorn na mnogim dragocnim sugestijama, kao i na karakteristično japanskom crtežu koji je izradila za korice ove knjige.

INAZO NITOE
Malvern, Pensilvanija,
dvanaesti mesec 1899.

PREDGOVOR DESETOM, REVIDIRANOM IZ- DANJU

Od prvog objavljivanja u Filadelfiji, pre više od šest godina, ova mala knjiga imala je neočekivanu sudbinu. Japansko izdanje doživelo je osam izdanja, tako da je ovo njeno deseto pojavljivanje na engleskom jeziku. Istovremeno sa ovim izdanjem biće objavljena američka i engleska izdanja kod izdavačke kuće G. P. Putnam's Sons iz Njujorka.

U međuvremenu je *Bušido* preveden na marati, zahvaljujući gospodinu Devu iz Kandeša; na nemački, zahvaljujući gospođici Kaufman iz Hamburga; na češki, zahvaljujući gospodinu Hori iz Čikaga; na poljski, u izdanju Društva za nauku i život iz Lavova – pri čemu je poljsko izdanje objavljeno pod pokroviteljstvom Poljske akademije nauka. Knjigu je na norveški preveo gospodin Hans Tambs Lihe iz Kristianije; na francuski gospođa Šarl Žak iz Pariza, a na japanski gospodin Sakurai iz Tokija. U toku su i prevodi na ruski i italijanski jezik. Kineski prevod se razmatra. Jevrejsko izdanje se priprema kod gospodina Bluma iz Filadelfije. Ova knjiga je našla čitaoce i u Indiji, među parsijskom zajednicom, ali mi nije poznato da je prevedena na neki od indijskih jezika.

Žalim što ne mogu lično da izrazim zahvalnost svakom od ovih stranih prevodilaca, ali očekujem da će ovaj predgovor dospeti do njih.

Čast koju je ova knjiga stekla mnogo više pripada njenoj temi nego njenom autoru. Posebno mi laska vest koja je do mene stigla iz zvaničnih izvora da joj je predsednik Ruzvelt ukazao nezasluženu čast pročitavši je i podelivši nekoliko desetina primeraka svojim prijateljima.

Prilikom ispravki i dopuna za ovo izdanje uglavnom sam se ograničio na konkretne primere. I dalje žalim, kao što nikada nisam ni prestao da žalim, što nisam u stanju da dodam poglavlje o sinovskoj odanosti, koja se smatra jednim od dva točka kola japanske etike – dok je drugi odanost gospodaru. Razlog tome nije moje nepoznavanje našeg odnosa prema ovoj vrlini, već pre nedovoljno poznavanje zapadnog shvatanja te posebne vrline, zbog čega nisam u stanju da izvedem poređenja koja bi me zadovoljila. Nadam se da ću jednog dana ovu i druge teme moći podrobnije da obradim. Sve teme kojih se dotičem na ovim stranicama mogu se dalje proširivati i razmatrati, ali za sada ne vidim mogućnost da ovu knjigu učinim obimnijom.

Ovaj predgovor bio bi nepotpun i nepravedan kada ne bih pomenuo dug koji dugujem svojoj supruzi: čitala je korekture, davala korisne sugestije i, iznad svega, neprestano me ohrabivala.

I. N.

Kjoto,

22. maja 1905.

PRVI SVITAK

上卷 (*jōkan*)

